

การติดตามผลบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

A FOLLOW – UP STUDY ON GRADUATES FROM SISAKET

BUDDHIST COLLEGE FOR THE YEAR 2014

ดร.ฐานิดา มั่นคง*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็น คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน ๔๓ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ได้แบบสอบถามกลับคือมาทั้งหมด ๔๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๖ แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๗) ด้านความรู้ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๕) ด้านทักษะทางปัญญา ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๖) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๐) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๒๒) และ อัตลักษณ์บัณฑิต ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๗)

คำสำคัญ : การติดตาม, บัณฑิต, วิทยาลัยสงฆ์

Abstract

The purpose of this research was to study desirable qualification of the graduate student in Sisaket Buddhist College to Opinion According to a feature of the Graduate Qualifications Framework in higher education. The population in this study is the graduates of the 43 / instrument used to collect data for this research. The scales A questionnaire to all 43 series is 100 percent the researchers found. Graduates are desirable by Qualifications Framework high level mean 4.26 split on the moral high level (Mean = 4.27) knowledge high level (Mean = 4.25) skills. Intellectual high level (Mean = 4.36), interpersonal skills and responsibility high level (Mean = 3.60) skills, numerical analysis, communications and information technology level (Mean = 4.22) Identity and graduate high level (Mean = 4.17).

Keywords: Follow – up, Graduates, Buddhist College

* รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและวิชาการ /วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ

๑.บทนำ

การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม ถือเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา นอกเหนือไปจาก การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังที่สถาบันอุดมศึกษาทั่วไปยึดเป็นพันธกิจหลัก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นไปตามเป้าประสงค์หลักของการจัดการศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศและความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก โดยหลักสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีหลักสำคัญ ๒ ประการ คือ “ความเป็นอิสระ” และ “ความเป็นเลิศทางวิชาการ”

การมุ่งสู่ความเป็นอิสระ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีเสรีภาพในการจัดการศึกษา การผลิตบัณฑิต การวิจัย สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรม และนำนวัตกรรมไปสู่การแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา เมื่อมีความเป็นอิสระ สิ่งที่จะสามารถยืนยันและสร้างความมั่นใจให้เกิดแก่สังคม ชุมชนคือการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของสังคมให้มากที่สุด

การพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งฐานปัญญาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น การศึกษา ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของกำลังคน สังคม และประเทศ ซึ่งถ้าประเทศใดไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพได้ก็ไม่สามารถพัฒนาสิ่งใดได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือด้านการเมืองการปกครอง สำหรับการพัฒนาการศึกษา ของประเทศไทยนั้น รัฐจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ โดยตราพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ขึ้นเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาและปฏิรูป การศึกษาไทยทุกรูปแบบ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้แสดงเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๗ กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกัน คุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยจัดท ารอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : Thai Qualifications Framework for Higher Education) ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

และพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐาน คุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา^๑

วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ เป็นส่วนงานจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยสงฆ์ลำดับที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๖ มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ๒ คณะ ๓ สาขาวิชา ได้แก่ คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ เปิดสอนระดับประกาศนียบัตร ๑ หลักสูตร ได้แก่ ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) เปิดจัดการเรียนการสอนเป็นครั้งแรกในสถานะโครงการขยายห้องเรียนวัดสระกำแพงใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผลิตบัณฑิตมาแล้ว ๙ รุ่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (๑) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและ (๒) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอก ครอบคลุมพันธกิจทั้ง ๔ ด้าน ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ ของมหาวิทยาลัย หลักการและแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา คือ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และ คณะอนุกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาของส่วนงาน ซึ่งได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้เกณฑ์ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหลัก แบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) ระดับหลักสูตร (๒) ระดับคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ (๓) ระดับสถาบัน^๒ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ เป็นครั้งแรกที่มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งมีทั้งหมด ๖ องค์กรประกอบ โดยมีเงื่อนไขสำคัญที่ องค์กรประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน ถ้าไม่สามารถทำได้ตามเกณฑ์จะถือว่าหลักสูตรนั้นไม่ผ่านเกณฑ์ และจะไม่ประเมินในองค์กรประกอบที่เหลือ นอกจากนั้น ในองค์กรประกอบที่ ๒ บัณฑิต จะต้องมีการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรอง

^๑กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร : ศรุสภา, ๒๕๔๕.

^๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗, พิมพ์ครั้งที่ ๑, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗

มาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด และต้องครอบคลุมอย่างน้อย ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Communication and Information Technology Skills)^๓ โดยทำการประเมินผลจากผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเป็นการยืนยันผลการดำเนินงานของหลักสูตรว่าสามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงตามมาตรฐานคุณวุฒิที่ได้ศึกษามา และตรงกับความต้องการของสังคม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มการประเมินผล คุณลักษณะของบัณฑิต “มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” เป็นด้านที่ ๖ เพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ๕ ด้าน

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสถานภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษในปี พ.ศ. ๒๕๕๗
๒. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗
๓. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ส่งเสริมกับการสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาและอัตลักษณ์ของบัณฑิต

๓.ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ใน ๖ ประเด็น ได้แก่ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๖) อัตลักษณ์บัณฑิต

ด้านประชากร ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๔๓ รูป/คน

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒, กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๒.

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการติดตามประเมินผลบัณฑิต ของวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยศึกษาคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาจำนวน ๖ ด้าน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน ๔๓ รูป แยกเป็นสาขาวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๓ รูป สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ จำนวน ๙ รูป และสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน ๒๑ รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่กำหนดให้ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) ในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๕. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานภาพของบัณฑิต ร้อยละ ๑๐๐ เป็นบรรพชิต สำเร็จการศึกษาจากคณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๑ สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๓ และ สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชารัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๖ ๒) ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า หน่วยงานที่ใช้บัณฑิตร้อยละ ๑๐๐ เป็น วัด หน่วยงาน/องค์กรสาธารณะประโยชน์ งานที่บัณฑิตปฏิบัติอยู่มีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ และส่วนใหญ่ บัณฑิตทำงานอยู่เป็นระยะเวลาระหว่าง ๓-๖ เดือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๓ รองลงมาคือ ระหว่าง ๗ - ๑๒ เดือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๓

ด้านความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและอัตลักษณ์ของบัณฑิต พบว่า ในภาพรวม ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและอัตลักษณ์ของบัณฑิต อยู่ในระดับ มาก ทั้งสามสาขาวิชา เมื่อแยกรายสาขาวิชาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและอัตลักษณ์ของบัณฑิตสาขาพระพุทธศาสนา ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๗ รองลงมาคือสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๘ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๓ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตทั้ง ๖ ด้านในระดับ มาก เมื่อเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นต้นนี้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๓๖ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๒๗ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่ออัตลักษณ์ของบัณฑิตที่ว่า “มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๗

๕. สรุปผล

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ของวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ทั้ง ๓ สาขา เป็นบรรพชิต ทั้ง ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ทำงานในหน่วยงานที่เป็น วัด /องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และงานที่บัณฑิตปฏิบัติอยู่มีความเกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ และส่วนใหญ่ บัณฑิตทำงานอยู่เป็นระยะเวลาระหว่าง ๓-๖ เดือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๓ รองลงมา คือ ระหว่าง ๗ - ๑๒ เดือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๓

๒. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๓๖ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ ๔.๒๗ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่ออัตลักษณ์ของบัณฑิตที่ว่า “มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๗ เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๗ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความอดทน ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ รองลงมาคือมีวินัย ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๗ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ มีความซื่อสัตย์ ๔.๑๗ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๐๙

๒) ด้านความรู้ ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจ ที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในสาขาวิชา ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ รองลงมาคือ เข้าใจในงานของตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๙ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๘ และ มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๖

๓) ด้านทักษะทางปัญญา ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสามารถในการเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๔๕ รองลงมาคือ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพกับงานที่ได้รับมอบหมาย ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ มีความสามารถในการวางแผน

แผนการทำงาน ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ และ สามารถตรวจสอบและประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๓

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผู้ใช้บัณฑิตมีความ
พึงพอใจที่ระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบจัดการงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ค่าเฉลี่ย
๔.๔๘ รองลงมาคือ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจาก
ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๖ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ๔.๑๓ และ
สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบการทำงาน ๔.๑๒

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ที่ระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๔๘
รองลงมาคือ ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการติดต่อสื่อสาร ๔.๔๑ มีความสามารถในการ
วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้หลักเหตุผล ๔.๑๔ มีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ๔.๑๑ และ
มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร ๔.๐๐

๖) ด้านอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” ที่ระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ย ๔.๑๗ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้บำเพ็ญการอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา ๔.๔๕ รองลงมาคือ ร่วมกิจกรรมที่
เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในโอกาสต่างๆ ๔.๔๒ สามารถอธิบายให้คนรอบข้างและสังคมเข้าใจ
สถานการณ์ที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา ๔.๓๘ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน
และตรงไปตรงมา ๔.๒๖ ความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ๔.๒๖ เผื่อแผ่
แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ ๔.๑๕ ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้
เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ๔.๑๑ มีความสามารถอธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจหลักคำสอนทาง
พระพุทธศาสนา ๔.๑๐ ชักชวนให้คนรอบข้างปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ๔.๑๐ มี
สติ ไตร่ตรอง ไม่หลงมัวเมาสิ่งชั่วร้าย ๔.๐๑ ฝึกเจริญสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน ๓.๙๘ และ ปฏิบัติตน
เป็นแบบอย่างพุทธศาสนิกชนที่ดี ๓.๙๕

๖.อภิปรายผล

สถานภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗
จำนวนทั้งสิ้น ๔๓ รูป เป็นบรรพชิตทั้ง ๔๓ รูป และทุกรูปปฏิบัติศาสนกิจในวัด หรือองค์กรสาธารณะ
ประโยชน์ โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลา ๓-๖ เดือน

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ และอัตลักษณ์บัณฑิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก ภัททิยธนี^๔ ที่ได้ทำการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง ๒ ปี) ของคณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๓๖ ในด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ที่ระดับ ดี มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๗ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๕ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ และด้านอัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา” อยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย ๔.๑๗ ซึ่งในความคาดหวังของสังคมเกี่ยวกับบัณฑิตของวิทยาลัยสงฆ์ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ควรอยู่ที่ระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต อาจเกิดจากการที่มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ และทักษะด้านวิชาการและการทำงาน จึงส่งผลให้ความพึงพอใจด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่โดดเด่นมากพอ ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องหาทางในการพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จูรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์^๕ กล่าวในเรื่องของ อุดมศึกษาไทยกับ การพัฒนาประเทศ :ภาพสะท้อนความเป็นจริงในปัจจุบันและแนวทางในอนาคต ว่า การมุ่งสร้าง บัณฑิตที่จบการศึกษาให้มีคุณลักษณะอย่างน้อย ๕ ด้าน เพื่อประกันคุณภาพของผู้จบการศึกษา ประกอบด้วย ด้านที่หนึ่ง : คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เราต้องมา ช่วยกันผลิตบัณฑิตให้ได้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง ๕ ด้าน ต้องให้เขาจบ การศึกษาโดยเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ด้านที่สอง : เขาจะต้องเก่งด้านองค์ความรู้ อันนี้มีความ ชัดเจนในตัวแล้ว จบสาขาวิชาอะไรเขาต้องเก่งเรื่องนั้น ด้านที่สาม : เขาต้องเก่งเรื่องทักษะทาง ปัญญา คือ มีความรู้อย่างเดียวไม่พอต้องเก่งในเรื่องการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้จริงในโลกของ ความเป็นจริงด้วย ไม่เช่นนั้นความรู้ก็กองอยู่กับตัวเขาเอาไปใช้ไม่ได้ ใช้ไม่ถูกใช้ไม่เป็น ด้านที่สี่ : เขาต้องมีทักษะทางสังคม เพราะเมื่อจบจากรั้วมหาวิทยาลัย จบปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญา เอกเขาต้องเดินหน้าไปสู่โลกกว้าง ต้องเดินหน้าไปสู่สังคม ต้องทำงานร่วมกับคนอื่น เขาต้องมีภาวะ ผู้นำ และมีภาวะผู้ตาม ไม่เช่นนั้นจะอยู่ร่วมกับสังคมไม่ได้ ที่สุดก็จะเป็นความ

^๔ สมนึก ภัททิยธนี,การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขบัณฑิต (ต่อเนื่อง ๒ปี) คณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รายงานการวิจัย.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,๒๕๔๖

^๕ จูรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์,อุดมศึกษาไทยกับ การพัฒนาประเทศ :ภาพสะท้อนความเป็นจริงในปัจจุบันและแนวทางในอนาคต,๒๕๕๒

ล้มเหลวในการผลิต บัณฑิตที่เก่งแต่ทำงานร่วมกับคนอื่นไม่ได้ ที่สุดทีมไทยแลนด์ไม่มีวันประสบความสำเร็จ เพราะทุกคนทำอยู่คนเดียวหมด ทักษะ สังคม จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง ด้านที่ห้า : ทักษะในการใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ เพื่อให้ทันกับโลกาภิวัตน์ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ

๗. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ควรพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอนในเชิงบูรณาการที่ผนวกทักษะทางปัญญาและการวิเคราะห์ทั้งเชิงตัวเลข และการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบ ความมี คุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการนำไปประกอบอาชีพ

๒.ควรใช้การประเมินคุณภาพบัณฑิต ร่วมกับการพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความรับผิดชอบ มากยิ่งขึ้น

๓. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตแยกราชสาขา เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในเชิงลึก

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑)หนังสือ :

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๔๕.

กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒,ศุภสภา : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๒.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา ๒๕๕๗,กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๕๗

(๒) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย :

สมนึก ภัททิยธี. “การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขบัณฑิต(ต่อเนื่อง ๒ ปี) คณะเภสัชศาสตร์และ

วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม”. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม, ๒๕๕๖.

(๓) สัมมนา/ปาฐกถา :

จรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ (ผู้ปาฐกถา). (๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒). **อุดมศึกษาไทยกับการพัฒนาประเทศ :
ภาพสะท้อนความเป็นจริงในปัจจุบันและแนวทางในอนาคต**, ศูนย์การประชุมอิมแพค
เมืองทองธานี : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๒.